

T.Y.B.Com {April – 2016}
Accounts Group (OLD) (Paper - IV)
Financial Accounting & Auditing
Auditing and Cost Accounting.

QP Code : **17540**

(REVISED COURSE-OLD PATTERN)

(3 Hours)

[Total Marks :100

- N.B. : (1) Question no. 1 2 and 7 are is **compulsory** and answer any **two** question from the remaining section
- (2) **Figures** to the **right** indicate **full** marks.
- (3) **Working notes** wherever **necessary** should from part of answer
- (4) Answer both the section in the same answer book

Section-I

1. (a) Explain in brief different types of error 8
(b) How would you verify the following:-
(i) Plant and Machinery 3
(ii) Sundry Debtors 3
2. (a) Select the most appropriate option and rewrite the following sentences. 6
(i) Audit programme should be-----
  - Oral
  - Flexible
  - Rigid
  - Oral and Flexible(ii) Removal of an Auditor before expiry of the term required-----
  - Resolution by Board of Director
  - Consent of the Auditor
  - Approval from the central Government
  - All of the above(iii) -----Asset, which is not subject to physical verification.
  - Cash
  - Stock
  - Debtors
  - Furniture(iv) Auditing commences after-----
  - Investigation is carried out
  - Accounting work is over
  - The General Meeting is over
  - None of the above(v) To select a sample for audit, the Auditor should consider-----
  - The size of the sample
  - The Volume of the transactions
  - Adequacy of Internal Control System
  - All of the above

[TURN OVER

(vi) Loose Tools are disclosed under-----

- Fixed Assets
- Current Assets
- Investments
- Miscellaneous Expenditure(Not written off)

- (b) State whether the following statements are **True** or **False**:- 6
- (i) Internal Auditor can be appointment by the management.
  - (ii) While checking dividend received auditor should check dividend warrant.
  - (iii) Systematic selection method of sampling as also known as interval sampling.
  - (iv) An error of principle will not affect the trial Balance
  - (v) Audit plan should be primary based on knowledge of clients business
  - (vi) Verification protects against misues of assets

3. (a) Distinguish between Auditing and investigation 6
(b) What is Audit Note Book? What are its contents 6

4. (a) What is Contineous Audit? What are its advantages and disadvantages? 6
(b) Discuss the technique of Auditing 6

5. (a) Briefly explain the qualification and disqualifation of an Auditor of a Limited Company 6
(b) State the provision of the companies Acts 1956 for the appointment of first Auditor and also the appointment by special resolution. 6

6. Write short notes on any **three** of the following:- 12
- (a) Balance Sheet Audit
  - (b) Audit Sampling
  - (c) Secret Reserve
  - (d) Appointment by Central Government
  - (e) Concept of True and fair view

7. Ms Aniruddha and company manufacture a chemical which passes through three 20
process. The following particulars gathered for the month of January, 2015

Particulars	Process 'P'	Process'Q'	Process 'R'
Material (Liter)	1200	618	504
Material Cost(₹)	1,14,760	61,320	1,04,100
Wages(₹)	23,040	22,800	6,600
Normal loss(% of input)	3%	5%	5%
Scraps sales value	—	₹3 per liters	—
Output transferred to warehouse	50%	60%	—
Output transferred to next process	50%	40%	—

[TURN OVER

Overhead are charged @ 50% of direct wages you are required to prepare process 'p', process Q, process R Accounts.

8. Following information relates to a building contract on 1st April 2014 for ₹500,000 15

Particulars	2014-2015	2015-2016
	₹	₹
Material issued	1,51,000	42,000
Direct wages	1,00,000	50,000
Outstanding wages	10,000	—
Sub-contract charges	6,000	5,000
Indirect Expenses	5,000	—
General expenses	3,000	700
Supervision charges	5,000	2,500
Work certified (cumulative)	3,75,000	5,00,00
Work Uncertified	4,000	—
Material at site at the end	2,500	—
Plants issued	7,000	1,000
Material Returned to stores	1,000	2,500
Cash Received form the contracts during the year	3,00,000	2,00,000

The Value of plant at the end of 2014-2015 and 2015-2016 was ₹3500 and ₹2500 respectively.
prepare contract accounts for the years 2014-2015 and 2015-2016.

9. Following details are furnished by xyz ltd. of expenses incurred during the year ended 31st march, 2014:- 15

Particulars	₹
Direct material	3,40,000
Opening stock of finished goods(1000 units)	85,250
Closing stock of finished goods(2000 units)	?
Deprecation of plant and machinery	1,92,000
Profit on sale of Machinery	17,500
Trade fare expenses	85,500
Direct expenses	1,60,000
General managers salary	3,80,000
Dividend paid	7,800
Direct wages	2,60,000
Advertisement	1,85,250
Depreciation on computers	1,72,000
Drawing and designing expenses	54,000
Purchase of Machinery	1,90,000
Depreciation on delivery van	1,14,000
Office Maintenance charges	1,88,000
Factory Rent	1,50,000
Sales(19000 unit)	2,28,000

[TURN OVER

Closing stock of Finished goods to be valued at cost of production.

You are required to prepare cost sheet both in total and per unit and also find out Total profit and per unit profit.

10. (a) margin of safety is ₹4,20,000 which is 25% of total sales and profit volume Ratio is 20%. From the above calculate- 9
 (1) Total sales (2) Profit on present sales (3) Fixed cost
 (4) Sales to earn profit ₹1,40,000.
- (b) From the following information calculate 6
 (1) Material cost variance (2) Material price variance
 (3) Material usage variance
 Standard material for a unit-16kgs
 Standard Rate per kg - ₹6.40
 Actual production - 45,000 units
 Actual material used - 3,50,000 kgs
 Actual Rate Per kg - ₹6.30
11. (a) Calculate labour variance from the following:- 5
 Standard labour cost per unit is ₹40
 Standard labour Hours per unit are 50 Hours.
 Actual output 50,000 units.
 Actual Hours Worked 12,24,000 Hours
 Actual Rate per hours ₹1.80
- (b) Calculate:- 5
 (i) Profit Volume Ratio
 (ii) Break even sales
 (iii) Profit at sales of 90,000 units from the following selling price per unit ₹36.00; Variable cost ₹27.00 per unit and fixed cost ₹3,60,000
- (c) From the following details find out profit or loss as Financial sales- 5

Particulars	₹
Under absorption of works overheads	37,000
Interest on loan charged in financial accounts only	29,200
Profit as per cost Accounts	32,800
Overvaluation of closing stock in financial accounts	19,200
Depreciation charged less in financial accounts	14,200

[TURN OVER

(3 तास)

(गुण : १००)

(मराठी रुपांतर)

सुधारित अभ्यासक्रम(जुना आकृतीबंध)

- सुचना: - (१) प्रश्न क्रमांक १, २, व ७ अनिवार्य आहेत उर्वरित प्रश्नापैकी प्रत्येक विभागातील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.
- (२) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
- (३) उत्तरासाठीचे टाचण आवश्यक असेल तेथे उत्तराचा भाग मानला जाईल.
- (४) इंग्रजी भाषेतील प्रश्न मुळ मानावेत.

विभाग १

१. (अ) चुकांचे वेगवेगळे प्रकार थोडक्यात स्पष्ट करा ८
- (ब) खालील बाबींचे सत्यापन कसे कराल.
- (१) संयंत्र आणि यंत्रसामग्री ३
- (२) ऋणको ३
२. (अ) सर्वात योग्य विकल्पाची निवड करून वाक्य पुन्हा लिहा. ६
- (१) हिशेबतपासणी कार्यक्रम -----असु शकतो.
- मौखिक
  - लवचिक
  - ताठर
  - मौखिक व ताठर
- (२) हिशेबतपासणीसाला कालावधी संपण्यापूर्वी पदावरून दूर करायचे असेल तर -----आवश्यक
- संचालक मंडळाचा ठराव
  - हिशेब तपासणीसाठी संमती
  - केंद्र सरकारची मान्यता
  - वरील सर्व पर्याय
- (३) -----ह्या मालमत्तेचे प्रत्यक्ष सत्यापन केले जात नाही
- रोकड
  - मालसाठा
  - ऋणको
  - उपस्कर
- (४) हिशेबतपासणीची सुरुवात-----नंतर होते.
- अन्वेषणानंतर
  - लेखाकर्म समाप्तीनंतर

[TURN OVER

- सर्वसाधारण सभा झाल्यानंतर
  - वरीलपैकी कोणतेही नाही
- (५) हिशेबतपासणीसामने हिशेबतपासणीसाठी नमुना निवडताना-----
बाब विचारात घेतली पाहिजे
- नमुन्याचा आकार
  - व्यवहारांचे प्रमाण
  - अंतर्गत नियंत्रण पध्दतीची योग्यता
  - वरील सर्व पर्याय
- (६) सुटे भाग-----खाली दर्शविले जातात.
- स्थिर मालमत्ता
  - चालु मालमत्ता
  - गुंतवणूक
  - अपलेखीत केलेले संकीर्ण खर्च

(ब) खालील विधाने सत्य किंवा असत्य आहे ते सांगा:-

६

- (१) अंतर्गत हिशेबतपासणीसाठी नेमणूक व्यवस्थापन करू शकते.
- (२) लाभांश मिळाल्याची तपासणी करताना हिशेबतपासणीसामने लाभांश अधिपत्राची तपासणी केली पाहिजे.
- (३) पध्दतशीर नमुना निवडपध्दतीला अंतराल निवड पध्दती सुध्दा म्हणतात.
- (४) तात्विक चुकीमुळे तेरीजपत्रकावर परिणाम होत नाहीत.
- (५) हिशेब तपासणी योजना ही प्रामुख्याने पक्षकारांच्या व्यवसायाबद्दलच्या ज्ञानावर अवलंबून असते.
- (६) सत्यापनामुळे मालमत्तेचे गैरवापरापासून संरक्षण होते.

३. (अ) हिशेब तपासणी व अन्वेषण यामधील फरक स्पष्ट करा. ६
- (ब) हिशेब तपासणी नोंदवही म्हणजे काय? त्यातील मुद्दे कोणते आहेत? ६
४. (अ) सततची हिशेबतपासणी म्हणजे काय? त्याचे फायदे व तोटे कोणते ६
- (ब) हिशेबतपासणी तंत्राची चर्चा करा. ६
५. (अ) मर्यादित कंपनीच्या हिशेबतपासणीसाठी पात्रता आणि अपात्रता थोडक्यात स्पष्ट करा. ६
- (ब) कंपनी कायदा, १९५६ मधील प्रथम हिशेब तपासणीसाठी नियुक्ती तसेच त्याची विशेष ठरावाद्वारे नियुक्ती बाबतच्या तरतूदी सांगा. ६

[TURN OVER

६. खालीलपैकी कोणत्याही तीनवर टिपा लिहा:-

१२

- (अ) ताळेबंदाची हिशेबतपासणी
(ब) हिशेबतपासणी नमुने
(क) गुप्त निधी
(ड) केंद्रसरकारकडून नेमणूक
(इ) खरे व योग्य मत.

७. मेसर्स अनिरूद्ध आणि कंपनी एका रासायनिक वस्तुचे उत्पादन करते व ते तीन प्रक्रियामधून २० जाते. खालील माहिती जानेवारी २१५ या महिन्याच्या संदर्भातील आहे. खालील माहिती जानेवारी २१५ या महिन्याच्या संदर्भातील आहे.

विवरण	प्रक्रिया 'प'	प्रक्रिया 'क'	प्रक्रिया 'भ'
मालसामान (लिटर)	१२००	६१८	५०४
मालसामान खर्च (₹)	१,१४,७६०	६१,३२०	१,०४,१००
मजुरी (₹)	२३,०४०	२२,८००	६,६००
साधारण तोटा-प्रक्रियेत सोडलेल्या लिटर % प्रमाण	३%	५%	५%
मोड मुल्य प्रति लिटर	-	₹३ प्रति लिटर	-
उत्पादित माल पुढील प्रक्रियेकडे पाठविला	५०%	४०%	-
उत्पादित माल गोदामात पाठविला	५०%	६०%	-

उपपरिव्यय प्रत्यक्ष मजुरीच्या ५०% आकारले आहे. प्रक्रिया खाती 'प', 'क', 'भ' तयार करा.

८. १ एप्रिल २०१४ रोजी सुरु झालेल्या रु. ५,००,००० इमारत कंत्राटासंबंधी खालील माहिती आहे. १५

तपशील	२०१४-२०१५ ₹	२०१५-२०१६ ₹
माल पाठविला	१,५१,०००	४२,०००
प्रत्यक्ष मजुरी	१,००,०००	५०,०००
द्यावयाची मजुरी	१०,०००	-
उपकंत्राट खर्च	६,०००	५,०००
अप्रत्यक्ष खर्च	५,०००	-
सर्वसाधारण खर्च	३,०००	७००
पर्यवेक्षक खर्च	५,०००	२५००
प्रमाणित काम (एकत्रित)	३,७५,०००	५००,००
अप्रमाणित काम	४,०००	-
वर्षाच्या शेवटी कंत्राट ठिकाणी आलेला माल	२,५००	-
संयंत्र पाठविले	७,०००	१,०००
भांडारात माल परत पाठविला	१,०००	२,५००
कंत्राटीकडून वर्षभरात मिळालेली रक्कम	३,००,०००	२,००,०००

[TURN OVER

२०१४-२०१५ आणि २०१५-२०१६ च्या शेवटी सयंताची किंमत अनुक्रमे रु. ३,५०० आणि रु. २,५०० होती.

२०१४-२०१५ आणि २०१४-२०१५ या वर्षांचे कंत्राट खाती तयार करा.

९. एक्स वाय डेड लिमिटेडच्या ३१ मार्च २०१४ रोजी संपणाऱ्या वर्षातील खर्चाची माहिती खालीलप्रमाणे आहे. १५

तपशील	रक्कम (₹)
प्रत्यक्ष माल	३,४०,०००
पक्कामाल आरंभीचा साठा(१०००नग)	८५,२५०
पक्कामाल अखेरचा साठा(२०००नग)	?
सयंत्र आणि यंत्रसामुग्रीवरील घसारा	१,९२,०००
यंत्रसामुग्री विक्रीतील फायदा	१७,५००
व्यापारी जत्रेवरील खर्च	८५,५००
प्रत्यक्ष खर्च	१६०,०००
सामान्य व्यवस्थापकाचा पगार	३,८०,०००
लाभांश दिला	७,८००
प्रत्यक्ष मजुरी	२,६०,०००
जाहीरात खर्च	१,८५,२५०
संगणकावरील खर्च- घसारा	१,७२,०००
आरेखन आणि लेखांकन खर्च	५४,०००
यंत्रसामुग्री खर्च	१,९०,०००
वितरण वहानावरील घसारा	१,१४,०००
कार्यालयीन देखभाल खर्च	१,८८,०००
कारखाना भाडे	१,५०,०००
विक्री (१९००० नग)	२२,८०,०००

पक्कामालाचा अखेरच्या साठ्याचे मुल्यांकन उत्पादनाच्या परिणामावर केले जाते.

दिनांक ३१ मार्च, २०१३ या संपलेल्या वर्षाकरीता परिव्यय पत्रक तयार करून विविध परिव्ययाच्या घटकानुसार एकूण परिव्यय व प्रतिनग परिव्यय तसेच एकूण नफा व प्रतिनग नफा दाखवा.

१०. (अ) सुरक्षितता सीमा रु. ४,२०,००० असून ती एकूण विक्रीच्या २५% आहे. आणि नफा ९ आकारमान गुणोत्तर २०% आहे. वरिल माहितीच्या आधारे खालील बाबी शोधा.
- (१) एकूण विक्री (२) सद्विक्री नफा (३) स्थिर परिव्यय
(४) नफा रु. १,४०,००० मिळविण्याकरीता विक्री

[TURN OVER

(ब) खालील माहितीवरून शोधा. ६

- (१) माल परिव्ययातील फरक (२) माल किंमतीतील फरक
 (३) माल वापरातील फरक
 मानक माल एका नगाकरीता-१६ कि. ग्रॅ.
 मानक दर प्रति कि. ग्रॅम ₹६.४०
 वास्तविक उत्पादन-४५,००० नग
 वास्तविक माल वापरला-३,५०,०००
 वास्तविक दर प्रति कि. ग्रॅ. रुपये ६.३०

११. (अ) खालील माहितीवरून परिव्ययातील फरक शोधा. ५

- मानक मजुरी परिव्यय रुपये ४०-०० प्रति नग आहे.
 मानक मजुरी तास ५० तास प्रतिशत
 वास्तविक उत्पादन ५०,००० नग
 वास्तविक कामाचे तास १२,२४,०००
 वास्तविक दर रु.१.८० पैसे प्रति तास.

(ब) खालील माहितीवरून ५

- (१) नफा/आकारमान गुणोत्तर
 (२) ना नफा ना तोटा विक्री
 (३) रुपये ९०,००० नगाच्या विक्रीवर नफा शोधा

विक्री किंमत रु. ३६ प्रति नग, बदलता परिव्यय रुपये २७.०० प्रति नग आणि स्थिर परिव्यय रुपये ३,६०,०००.

(क) खालील तपशीलावरून वित्तीय लेखाप्रमाणे नफा किंवा तोटा शोधा. ५

तपशील	₹
कारखाना उपपरिव्यय न्यून आकारणी(Under absorption)	३७,०००
कर्जावरील व्याज फक्त वित्तीय लेख्यात(Financial Accounts)	२९,२००
परिव्यय लेख्यानुसार (Cost Accounts) नफा	३२,८००
अखेरचा साठा वित्तीय लेख्यात (Financial Accounts)	
अधिमुल्यांकित (Overvaluation) केला	१९,२००
वित्तीय लेख्यात (Financial Accounts) कमी घसारा आकारण	१४,२००